Kawaiisu

El **Kawaiisu** (*Nɨwɨ'abigidɨ*, *Nɨwɨ'abigipɨ*)[2] és una llengua de la família uto-asteca parlada per la tribu ameríndia dels Kawaiisus de Califòrnia.

Kawaiisu	
Nɨwɨ'abigidɨ, Nɨwɨ'abigipɨ	
Tipus	llengua, llengua viva i llengua críticament amenaçada
Parlants	
5 (2005)[1] principalment a Gran Conca	
Rànquing	-
Parlat a	Califòrnia
Autòcton de	Califòrnia
Classificació lingüística	
Uto-asteca	
llengües numic	
Numic Meridional	
Característiques	
Nivell de vulnerabilitat	5 en perill crític
Codis	
ISO 639-2	xaw
ISO 639-3	xaw (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=xaw)
Glottolog	kawa1283 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/kawa1283)
Ethnologue.com	xaw (http://www.ethnologue.com/language/xaw)
UNESCO	863 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-863.html)
IETF	xaw
Endangeredlanguages.com	2295 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/2295)

Contingut

Classificació
Entorn lingüístic
Distribució geogràfica
Revitalització
Morfologia
Consonants
Sons
Vocals
Referències
Lectures
Enllaços externs

Classificació

Kawaiisu forma part de la divisió numic meridional de la família lingüística uto-asteca.

Entorn lingüístic

La llar dels Kawaiisu està envoltada pels parlants de llengúes uto-asteques que no pertanyen al grup numic: els Kitanemuk del sud parlen llengües takic, els tübatulabal del nord parlen tubatulabal, els yokuts a l'oest no són uto-asteques. Els chemehuevi de l'est són considerats els més propers als kawaiisu perquè han adoptat una parla numic meridional.

Distribució geogràfica

Els darrers parlants Kawaiisu viuen a l'àrea de les Muntanyes Tehachapi de Califòrnia.

Revitalització

Cap al 1994 la llengua es trobava severament amenaçada, amb potser menys de 20 parlants.[3] Cap al 2011 el Projecte Kawaiisu va rebre el Premi de Conservació Històrica del Governador pels seus esforços en documentar la llengua i la cultura kawaiisu, inclòs el "Handbook of the Kawaiisu, language teaching and the Kawaiisu Language and Cultural Center [and] the Kawaiisu exhibit at the Tehachapi Museum."[4][5] Cap al 2012 el Kawaiisu Language and Cultural Center ofereix classes de llengua i DVDs per a aprendre a casa, així com ensinistra altres grups que cerquen crear programes i materials de llengua.[6]

Morfologia

Kawaiisu és una llengua aglutinant en la que les paraules utilitzen sufixos complexos per a una varietat de propòsits amb diversos morfemes enfilats.

	anterior	posterior no arrodonida	posterior arrodonida
Alta	i	ɨ	u
No Alta	e	a	o

Consonants

Kawaiisu té un inventari consonàntic numic atípic en què moltes de les alternances de consonants en altres idiomes númics ja no es produeixen al Kawaiisu. L'inventari consonàntic kawaiisu, per tant, és molt més gran que en una típica llengua numic.

	Bilabial	Coronal	Palatal	Velar	Labialitzada velar	Glotal
Oclusiva sorda	p	t		k	kʷ	ʔ
Oclusiva sonora	b	d				
Africada		ts	tʃ			
Fricativa sorda		s	ʃ			h / hʷ
Fricativa sonora	β	z	ʒ	ɣ	ɣʷ	
Nasal	m	n		(ŋ)		
Bategant		ɾ				
Lateral		(l)				
Semivocal			j		w	

l i ŋ només es troben en préstecs.

Sons

Vocals

Kawaiisu té un inventari vocàlic Numic de sis vocals.

Referències

1. Fitxa del kawaiisu (http://www.ethnologue.com/language/xaw) a Ethnologue
2. Maurice L. Zigmond, Curtis G. Booth, & Pamela Munro. 1991. *Kawaiisu, A Grammar and Dictionary with Texts*. Ed. Pamela Munro. University of California Publications in Linguistics Volume 119. Berkeley, California: University of California Press.
3. Leanne Hinton. 1994. *Flutes of Fire: Essays on California Indian Languages*. Heyday Books.
4. «Kawaiisu Project receives Governor's Historic Preservation Award (http://www.tehachapinews.com/lifestyle/x471834910/Kawaiisu-Project-receives-Governor-s-Historic-Preservation-Award)». *TehachapiNews.com*, 29-11-2011 [Consulta: 26 agost 2012].
5. «The original Tehachapi language: new grant funds new grant funds two-year Nüwa (Kawaiisu) project (http://www.tehachapinews.com/lifestyle/x265961439/Jon-Hammond-The-original-Tehachapi-language-new-grant-funds-two-year-N-wa-Kawaiisu-project)». *TehachapiNews.com*, 06-04-2010 [Consulta: 26 agost 2012].
6. Kawaiisu Language and Cultural Center (http://www.kawaiisu.org/)

Lectures

- *Tübatulabal and Kawaiisu kinship terms* (http://archive.org/details/tbatulabalkawa00giffrich). Berkeley, CA: University of California Press, 1917.

Enllaços externs

- Centre Lingüístic i Cultural Kawaiisu (http://www.kawaiisu.org/)
- Lèxic Kawaiisu (http://cla.berkeley.edu/image/65492?tab=digital)
- Llengua Kawaiisu (http://linguistics.berkeley.edu/~survey/languages/kawaiisu.php) al Survey of California and Other Indian Languages
- OLAC resources in and about the Kawaiisu language (http://www.language-archives.org/language/xaw)

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Kawaiisu&oldid=24204623»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 22 jul 2020 a les 20:43.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.